МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет **Педагогічний**

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
Спеціальність А3 Початкова освіта
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри Протокол №1 від 26 серпня 2025 року.

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Формування основ інформаційної культури майбутніх учителів початкових класів
Викладач (-і)	Вербещук С.В.
Контактний телефон викладача	+380969973105
E-mail викладача	svitlana.verbeshchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Онлайн-консультації: обговорення завдань із дисципліни, затвердження тем для самостійного вивчення, обговорення їх специфіки проводяться на онлайн платформі Zoom, Telegram, Viber (+380969973105).

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Формування основ інформаційної культури майбутніх учителів початкових класів» є визначення основних напрямів розвитку інформаційної культури у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освітиу галузі знань А Освіта / Педагогіка за спеціальністю А3 «Початкова освіта» Педагогічного факультету Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. Зміст дисципліни розроблено з урахуванням викликів сьогодення, Державного стандарту початкової освіти, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», положень Концепції «Нова українська школа» та компетентнісного підходу до підготовки майбутніх фахівців.

Формування вчителя Нової української школи вимагає посиленого розвитку його інформатичної компетентності, яка реалізується через даний навчальний курс. Зміст дисципліни спрямований на ознайомлення студентів із структурою сучасного шкільного курсу інформатики та методичними рекомендаціями щодо викладання даного навчального предмету у закладах початкової школи.

Під час лекційних та практичних занять здобувачі вищої освіти досліджують змістове наповнення курсу, вивчають особливості формування інформаційної культури майбутніх учителів початкової школи засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування інформаційно-комунікаційної компетентності здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальністі А3 «Початкова освіта», розвиток здатностей до розв'язування освітніх ситуацій за допомогою цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення, формування навичок безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

формування інформаційно-комунікаційної компетентності здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальністі А3 «Початкова освіта» для ефективного використання сучасних інформаційних технологій; ознайомлення студентів із тенденціями розвитку сучасної освіти в умовах глобальної інформатизації; особливостями застосування інформаційних технологій в галузі початкової

освіти та профільних наукових дослідженнях;
формування у студентів знань, умінь і навичок, необхідних для ефективного використання ІТ в освітньому процесі початкової ланки освіти, наукових дослідженнях і майбутній трудовій діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК -3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК -6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно - педагогічної, з різних джерел і формулювання логічних висновків.

Фахові компетентності:

СК -3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно - літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК -7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно -літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК -8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК -9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-13. Здатність до формування у здобувачів початкової освіти інфомедійної грамотності, критичного мислення та умінь аналізувати медійну інформацію.

Результати навчання:

ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно - комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-05. Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно -літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів,забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання врахуванням регіональних умов їх освіти і виховання.

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в

початковій школі, оцінювати результативність їх застосування. ПР-17 Формувати критичне мислення та інфомедійну грамотність учнів початкових класів. ПР-18 Використовувати особливості регіонального освітнього середовища для ефективного навчання і виховання учнів початкової школи.
5. Організація навчання
Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
сьомий/ восьмий	Початкова освіта	четвертий	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Модуль 1. Навчальна діяльність вчителя початкової школи ресурсами - інформаційних технологій Тема 1. Інформаційна культура як складова професійної діяльності вчителя.	2	4	15
Тема 2. Інформатизація освіти та створення нового освітнього середовища як основи НУШ	2	4	15
Модуль 2. Навчально-організаційна, виховна та самоосвітня діяльність учителя початкових класів засобами інформаційних технологій Тема 3. Організаційна діяльність вчителя початкових класів засобами інформаційних технологій	2	4	15
Тема 4. Виховна діяльність учителя початкових класів засобами інформаційних технологій	2	4	
Тема 5. Самоосвітня діяльність вчителя початкових класів у контексті формування власної культури інформаційної діяльності та інформаційної культури	2	4	15
ЗАГ.:	10	20	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна	Оцінювання знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів

система оцінювання навчальної дисципліни	вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (http://surl.li/sveiyt). Оцінювання здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою. Практичні заняття – 60 балів. Підсумкова контрольна робота – 30 балів. Самостійна робота (індивідуальне/творче завдання) – 10 балів. Здобувач освіти може отримати додаткові бали за результати неформальної освіти як результати навчання з навчальної дисципліни, що відображають зміст окремих тем (але не більше 10 балів) відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (http://surl.li/vvwxlh). Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів, Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50.
Вимоги до письмових робіт	Критеріями для виконання письмових завдань є: - повнота розкриття питання; - змістовність, системність, логічність; - уміння формулювати висновки; - акуратність оформлення письмової роботи та ін.
Семінарські /практичні заняття	Максимальна оцінка – 100.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документом), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені практичні заняття, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи. Виконання - 50 % завдань.
Підсумковий контроль	Структура проведення семестрового контролю доводиться до відома студентів на першому занятті. Форми роботи студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю: - виступ з основного питання; - доповнення або запитання до того, хто відповідає; - участь у інтерактивних формах організації заняття; - письмові завдання (тестові, контрольні, самостійні, індивідуальні роботи, реферати тощо); - самостійне опрацювання тем; - підготовка конспектів та ін. Підсумковим контролем з дисципліни, як визначено навчальним планом – *залік*. Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни виставляється за національною та ЄКТС шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи і фіксується у відомості та заліковій книжці студента. Складений екзамен з оцінкою «незадовільно» не зараховується і до результату поточної успішності не додається. Щоб ліквідувати академзаборгованість з навчальної дисципліни, студент складає іспит повторно, при цьому результати поточної успішності зберігається. Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Написання птсьмової роботи передбачає неприпустимість плагіату та списування, обов'язкове виконання всіх поставлених завдань. Завдання відображенні на дистанційному – Режим доступу: https://d-learn.pnu.edu.ua/

Академічна доброчесність: Викладання дисципліни базується на активній взаємодії із студентом, а також на політиці академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника; Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/

Відвідування занять

Пропуски практичних (семінарських, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf

Неформальна освіта:

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf

Рекомендовані платформи:

Платформа для неформальної освіти в ПНУ: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf

Центр інноваційних освітніх технологій «PNU EcoSystem» https://ciot.pnu.edu.ua/;

Проєктно-освітній центр «Агенти змін» http://agentyzmin.pnu.edu.ua/en/home/.

8. Рекомендована література

1. Антонова О. Нова українська школа: використання інформаційно-комунікаційних технологій у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти : Навч.-метод. посіб. Київ : Генеза, 2019. 90 с URL : https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukranska-shkola-vikoristannya-nformatsyno-komunkatsynikh-tekhnology-u-1-2-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osvti-avt-antonova-o-p/
2. Богачков Ю. М., Биков В. О., Вольневич О. І., Дивак В. В. Інтернеторієнтовані автоматизовані системи збирання, накопичення і опрацювання результатів навчальної діяльності учнів загальноосвітніх навчальних закладів : навч.-посіб. Київ : Пед. думка, 2012. 158 URL : chttps://lib.iitta.gov.ua/628/10/Intern_Orient_syst_posibn_(1).pdf
3. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання : навч.-посіб. Київ : Центр

учб. л-ри, 2012. 240 с. URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Buinytska_Oksana/Informatsiini_tekhnolohii_ta_tekhnichni_zasoby_navchannia.pdf?PHPSESSID=rf0tpo215296p469c8hm454po4
4. Державний стандарт початкової загальної освіти. Міністерство освіти і науки України : веб-сайт. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalnaserednya-osvita/derzhavni-standarti
5. Інтеграція інфомедійної грамотності у навчальний процес. Навчально-методичні матеріали проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». Київ: IREX в Україні, 2019–2020. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1Gzygg31vhMfT2TWPe_M9bzFALAQeoqe6 ?usp=sharing
6. Лещенко М. П., Тимчук Л. І. Підходи до стандартизації сформованості інформаційно-комунікаційної компетентності учнів: польський досвід. Інформаційні технології і засоби навчання. 2014. № 4. Т. 42. С. 33–46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_42_4_5
7. Морзе Н. В. Інформаційна культура та її складові. Українська педагогіка : веб-сайт. URL: http://ukped.com/skarbnichka/627–htm1
8. Олексюк Н. В., Лебеденко Л. В. Використання електронних соціальних мереж у соціально-педагогічній роботі зі школярами. Інформаційні технології і засоби навчання. 2015. Т. 48. № 4. С. 88–102. URL: http://lib.iitta.gov.ua/10440/1/1273-4811-1-PB.pdf
9. Олійник В. В., Андрощук І. М., Остапйовська І. І., Олешко П. С., Пріма Д. А. Формування інформаційної культури майбутніх учителів початкової школи засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Інформаційні технології і засоби навчання. 2020. Том 75. № 1. С. 212–224. URL : https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/104
10. Онищенко І. В., «Інформаційно-комунікаційне педагогічне середовище як засіб формування інформатичних компетентостей майбутнього вчителя початкових класів», Новітні комп'ютерні технології, Т. XIV, с. 122-123, 2016.
11. Пінчук О. П. Історико-аналітичний огляд розвитку соціальних мережних технологій і перспектив їх використання у навчанні. Інформаційні технології і засоби навчання. 2015. Т. 48. №4. С. 14–34. URL: URL : http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1267/949
12. Рамський Ю. С. Формування інформаційної культури особи пріоритетне завдання сучасної освітньої діяльності. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 2: «Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання». Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. № 1. С. 19–42. URL : https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/1290
13. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : Науковометодичний посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко ; За ред. О. І. Пометун. Київ : Видавництво А. С. К., 2004. 192 с. URL : https://pedagogika.ucoz.ua/knygy/Suchasnyj_urok.pdf
14. Федорчук Е. І. Сучасні педагогічні технології : Навчальнометодичний посібник. Камянець-Подільський : «Абетка», 2006. 212 с. URL : http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/1239?show=full&locale-attribute=en
15. Цюняк О.П., Довбенко С.Ю., Вербещук С.В. Інтеграція цифрових технологій у професійну підготовку майбутніх учителів початкових класів: виклики і перспективи. «Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)»: журнал. 2024. № 10(44) 2024. с.644−657.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. URL:http://lib.pnu.edu.ua/
2. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники.) URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal
3. Національна бібліотека Украіни імені В.І.Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua
4. Державне агентство з питань науки, інновацій та інформації України. URL: http://www.education.gov.ua/uk
5. Встановлення серверу відео-конференцій. Електронний ресурс : https://zoom.us/ruru/meetings.html

Викладач Світлана ВЕРБЕЩУК

кандидат педагогічних наук

викладач кафедри початкової освіти

та освітніх інновацій